

Innspill til høring om endringer i politiloven og ekomloven

Litt grunnleggende om mobilnett

På slutten av 80-tallet ble grunnmuren i dagens mobilnett, GSM teknologien, utviklet av forskere ved NTH. Forskerne ønsket å bygge inn en vanntett kryptering, som ville gjort mobil-kommunikasjon svært trygg i mange ti-år. Politiske myndigheter fra flere land grep imidlertid inn, og en langt dårligere kryptering (A5/1) ble standard. Forskere advarte, og sa at en slik kryptering vil knekkes i løpet av få år. De fikk rett. I løpet av første tiåret hadde både hackere og det amerikanske NSA knekket A5/1 krypteringen, og slik kunne få full tilgang til all verdens mobiltrafikk.

Svaret ble utvikling av 3G og 4G mobilnett, som har langt bedre kryptering. Mobilbasert teknologi har imidlertid en stor svakhet: All verdens mobiltelefoner må støtte GSM teknologi med svak kryptering.

Hvordan utnyttes svakheter i mobilnettet

Når din nye mobil, stappet med siste teknologi, blir tatt med der "ingen skulle tru at nokon kunne bu", så er sannsynlighet stor for at den vil kommunisere på det opprinnelige usikrede GSM nettet. Her finnes nemlig ikke 3G/4G.

Så hva trenger politiets avlyttingsutstyr for å komme til din mobil? Jo det må sørge for at din mobil ikke finner et 3G/4G mobilnett. Dette er enkelt. Her brukes støysendere, egentlig samme prinsipp som kommunistene i sin tid benyttet for å hindre innbyggerne i å høre vestens radiosignaler.

Når din nye mobil ikke finner 3G/4G, ja så går den til lavnivå GSM nett. Der blir den lurt, og kobler seg til politiets falske GSM-nett. Dermed har avlytter full kontroll med din telefon. En bivirkning er at alle mobiler i området vil gjøre det samme. Også de som var i gang med en livskritisk kommunikasjon.

Hvordan finne eier av en mobil

Et falskt mobilnett vil se alle mobiler innenfor et gitt område, for eksempel en fotball arena, Stortinget, eller ditt bo-område.

Imidlertid ser man ikke direkte ditt mobilnummer, men et IMSI nummer som ligger i ditt SIM-kort. For å finne ut hvem som eier SIM-kortet, så må politiet gå til teleoperatøren. Det er her det blir problematisk. Politiet vil måtte få direkte tilgang til slike data, hvor som helst og når som helst, uten å forklare behovet. Her er det stor fare for at datalagringsdirektivet elegant omgås.

Når noen kikker på ditt skatteoppgjør eller sjekker din økonomi, så får du varsel. Når politiet sjekker opp dine mobiltjenester, så vil du aldri få vite det.

Hvorfor lovforslaget ikke hjelper politiet

Eksempel: En mobil med det svake operativsystemet Android, vil enkelt kunne gjøres om til et instrument for å oppdage falske mobilnett. Kjøp en slik, last ned en APP fra Internett, og vips, så finner du de falske mobilnettene. Er det noen som tror at en terrorist eller forbryter ikke har samme kunnskap? Et tiltak frambringer alltid nye mottiltak. Selv om politiet vil kunne overvåke alle innbyggere, så vil fangstresultatet sannsynligvis blir meget dårlig. De vil imidlertid få en langt dårligere tillit hos de som skal beskyttes.

Hvorfor er lovforslaget problematisk

Tenk deg at du tilfeldigvis oppdager en ansamling av mennesker i et av byens åpne rom. Du går bort og tilfeldigvis stiller deg ved siden av lederen for en ekstrem organisasjon som er mot innvandring. Politiet overvåker området. Hvor stor er sannsynligheten for at du nå havner på en liste hos politiet?

Satt på spissen vil den foreslåtte endring i politiloven gjøre det mulig for en hvilken som helst politimedarbeider, når som helst og uten rettskjennelse, kunne se hvor du er, hvem du er sammen med, og i noen tilfeller avlytte din kommunikasjon. Dette kan de gjøre mot hele befolkningen under dekke av å skulle finne de få.

I vårt samfunn strider dette mot menneskers rett til å bevege seg og kommunisere fritt, uten myndigheters skjulte overvåking. Når du ikke vet at du er blitt overvåket, så har du heller ingen mulighet til å klage.

Våre politikere har tidligere forsøkt å innføre et Datadirektiv som ville pålegge mobiloperatører å lagre bl.a. IMEI/IMSI koder og din aktivitet, for deretter å måtte utlevere dette til myndighetene. Et vedtak i EU-domstolen fikk politikerne på nye tanker. De la vekk forslaget.

Den bakkdøren som nå forsøkes satt vid åpen ved dette lovforslaget, går mye lengre og kjører helt utenom våre domstoler. Verken teleoperatør eller en rettsinstans vil kunne bevise at politiet har benyttet slikt utstyr. Det er usynlig.

Som fagperson ønsker jeg å opplyse og oppfordre våre politikere til å legge vekk et forslag som vil innebære en omfattende inngripen i vårt personvern.

Trondheim 23.1.2015

Mogens Johannessen
Stelvio Technology AS

Mogens Johannessen har jobbet med mobilteknologi i over 15 år, og har med sin kunnskap og engasjement innen elektronisk personvern skrevet artikler om tema knyttet til mobil sikkerhet. Mogens jobber i dag med analyse og gjenoppretting av mobilinnhold, samt ser på svakheter i mobilnett og meldingssystemer som bruker mobilnett.